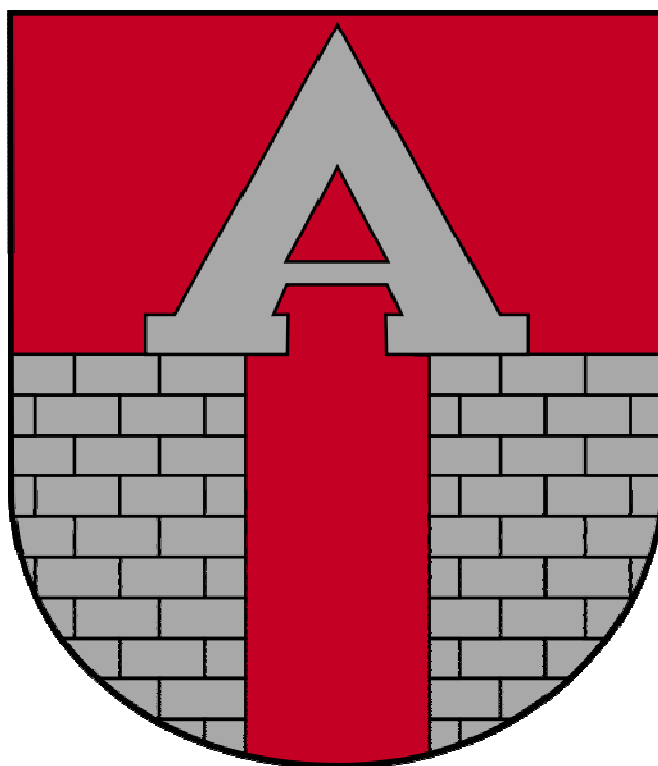

Załącznik do uchwały nr IX/69/11
Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim
z dnia 24 marca 2011 roku

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2011-2015
w Aleksandrowie Łódzkim**

I. Informacje ogólne

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i jako takie leży w kręgu zainteresowania pracowników socjalnych, streetworkerów, pracowników służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariuszy organów ścigania, terapeutów, prawników oraz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.

Ze względu na wieloraki charakter problematyki można powiedzieć, że zjawisko przemocy w rodzinie posiada wiele aspektów i przejawia się w różnoraki sposób. Dowodem na taki stan rzeczy jest nie tylko mnogość definicji i typologii pojęcia „przemoc w rodzinie”, ale również istnienie i wykorzystywanie różnorodnych metod przeciwdziałania temu zjawisku.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”¹

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy(Dz. U. z 2005 r Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawo lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowia fizycznym, psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina

1 Nowakowska U. „Przemoc kobiet w rodzinie”, Warszawa 2008.

nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowanie poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, zaburzeń zdrowia psychicznego, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw².

Wokół zjawiska przemocy narosło wiele mitów i stereotypów środowiskowych, które próbują usprawiedliwiać stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc, umacniają w nim pewność siebie i poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę przemocy i zmuszając ją do milczenia. Warto zatem wiedzieć, co jest mitem i stereotypem, aby nie ulegać fałszywym przekonaniom odbierającym motywację do walki o poszanowanie godności człowieka i dokonania zmian w swoim życiu.

Oto kilka przykładów funkcjonujących mitów wokół zjawiska przemocy domowej:

- „Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”
- „Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”
- „Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar”
- „Jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył”
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”
- „Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”
- „Osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie”
- „Nie można zmienić swojego przeznaczenia”

2 Sasal H.D. „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie” Warszawa 2005.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienie życia.
2. **Przemoc seksualna** - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowanie jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** - to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w niej strachu i lęku.
4. **Przemoc ekonomiczna** - to każde zachowanie, którego zamiarem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osoby bliskiej.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, może być ścigana zgodnie z różnymi artykułami Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną.

Artykuł 207 Kodeksu Karnego stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

Zjawisko przemocy w świetle aktów prawnych

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm) - Art.40
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. Z 2005 r 180 poz.1493 z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks karny** (Dz. U. Z 1997 r Nr 88 poz.553 z późn. zm), w szczególności artykuły:
Art.148, Art.149, Art.156, Art.15, Art.57a, Art.160, Art.162, Art.189, Art. 190, Art. 191, Art. 197, Art. 200, Art. 201, Art. 202, Art. 207, Art.210, Art. 217.
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks postępowania karnego** (Dz. U. Z 1997 r. Nr 89 poz.555 z późn. zm), w szczególności Art. 304.
- **Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku, Kodeks postępowania cywilnego** (Dz.U. Z 1964 r Nr 43 poz. 296 z późn. zm.), w szczególności Art. 572.
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (Dz. U. Z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm), w szczególności artykuły:
Art.2, Art.7, Art. 17, Art.46, Art.47, Art.70.
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (Dz. U. Z 2007 r, Nr 70, poz. 473 z późn. zm), w szczególności artykuły: Art. 2, Art.4.
- **Uchwała Nr VIII/63/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 24.02.2011 roku** w sprawie przyjęcia „ Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Aleksandrów Łódzki

Przemoc w rodzinie może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do powstawania zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń osobowości. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Aleksandrów Łódzki na charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2011-2015. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie w świetle danych ogólnopolskich

Analizując dane z lat 1999-2008 rok, pochodzące z procedury „Niebieskiej Karty”, można stwierdzić, że dwukrotnie wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji domowych: w 1999 roku było ich 376.538, zaś w 2008 roku – 658.651. Widoczne jest również zwiększenie liczby podjętych interwencji dotyczących przemocy domowej - z 72.031 w roku 1999 do ponad 86.455 w roku 2008.

Z danych policyjnych wynikają następujące wnioski:

- *Ofiarami przemocy są głównie kobiety. Z danych dotyczących liczby ofiar przemocy domowej wg procedury „Niebieskiej Karty” wynika, że w 2008 roku liczba kobiet doświadczających przemocy domowej wyniosła 81.985 osób. Drugą liczną grupę stanowią dzieci do lat 13- 31.699, oraz dzieci między 13 a 18 rokiem życia- 15.399.*
- *Statystyki odnotowują coraz większą liczbę mężczyzn, będących ofiarami przemocy domowej. Na przestrzeni ostatniej dekady odsetek mężczyzn będących ofiarami przemocy wzrósł prawie dwukrotnie z 4 % w roku 1999 (4.239 mężczyzn) do 7.3 % w roku 2008 (10.664 mężczyzn).*
- *Przemoc w rodzinie często powiązana jest z występowaniem problemu alkoholowego. Ogólnopolskie statystyki policyjne wskazują jednak, iż liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu od 1999 roku do 2004 stopniowo wzrastała (1999 r. - 48.459, 2004 r. - 70.203), natomiast od 2004 do 2008 r.- nieznacznie zmalała. W 2007 r.- liczba nietrzeźwych sprawców przemocy odnotowana przez policję wynosiła 63.303, natomiast w 2008 r. -*

61.991.

- *Coraz więcej przypadków stosowania przemocy w rodzinie zgłaszanych jest przez policję do różnego rodzaju instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i wsparciem dla ofiar.*

W 2007 roku odsetek kierowanych w tej procedurze spraw kształtował się na poziomie 23 %, w roku 2009 odsetek ten wzrósł dwukrotnie i wyniósł ponad 48 % czyli co drugi akt przemocy domowej zgłaszany w ramach „Niebieskiej Karty” przekazywany jest dalej do specjalistów.

II. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań i tworzenia programów, niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem występowania problemu przemocy w rodzinie.

Liczba ludności w Gminie Aleksandrów Łódzki na koniec 2010 roku stanowiła 27.891 mieszkańców, w tym 14.569 kobiet i 13.322 mężczyzn³.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2009 roku odnotowano 962 interwencje domowe, podczas których ujawniono 17 przypadków przemocy domowej.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, na zdiagnozowanie w 2009 roku zjawiska przemocy domowej w 18 rodzinach.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2010 roku wynika, iż w okresie od stycznia do grudnia zgłoszono celem rozpatrzenia wniosku o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego 72 osoby, w tym 12 kobiet. 23 zgłoszenia pochodziły z Komisariatu Policji

³ Na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Aleksandrów Łódzki;
z informacji Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim

w Aleksandrowie Łódzkim, z tego w przypadku 9 wniosków zawarta była informacja o założonej „Niebieskiej Karcie”. Ponadto do Komisji wpłynęły 22 wnioski od rodzin, 4 z Prokuratury Rejonowej w Zgierzu, 2 z Sądu Rejonowego-Wydział Rodzinny i Nieletnich, 14 pism wystosował Ośrodek Pomocy Społecznej, 7 – Zespół Służby Kuratorskiej.

W 2010 r. w Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych, w którym działa Noclegownia dla bezdomnych oraz Hostel dla matki z dzieckiem oraz osób chroniących się przed przemocą, odnotowano trzy przypadki dotyczące wsparcia osób doznających przemocy domowej. Do Hostelu przyjęto matkę z dzieckiem, ofiarę przemocy domowej ze strony swojego konkubenta, a do Noclegowni mężczyznę w wieku 80 lat, który uskarżał się, że jest ofiarą przemocy domowej ze strony swojej żony.

W szkołach na terenie gminy Aleksandrów Łódzki w 2009 roku przeprowadzono badania na temat zjawiska przemocy i agresji, w których wzięło udział 585 respondentów.

Młodzież wskazała, że najczęściej przejawiające się akty przemocy fizycznej, jakiej doświadczyli to kopanie, szarpanie, popychanie, natomiast przemoc psychiczna to nieustanne wyśmiewanie się, poniżanie i wyzwiska (szczegółowe dane znajdują się w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2011 – 2015.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Aleksandrów Łódzki z uwzględnieniem posiadanych zasobów Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie realizacji Programu.

Zasoby ludzkie: specjaliści z różnych dziedzin

Zasoby instytucjonalne: opisane w dalszej części dokumentu

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

2. **Do zadań własnych gminy** należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

W celu realizacji zadań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Aleksandrów Łódzki uruchamia się system przeciwdziałania przemocy oparty na :

- powołaniu i pracy **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki** opartej na ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy

Poradnia Leczenia Uzależnień

ul. M. Curie- Skłodowskiej 1

- pomocy psychologicznej dla dzieci – świadków i ofiar przemocy

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna

ul. Warszawska 10 a

- **upowszechnianiu poradnictwa**

Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego

ds. Przeciwdziałaniu Przemocy i dla Osób w Kryzysie

ul. Warszawska 10

- **zapewnieniu osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia**, w tym w Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych, w którym mieści się Noclegownia dla bezdomnych oraz Hostel dla matki z dzieckiem i osób chroniących się przed przemocą

Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych

ul. Warszawska 10

- **prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**, w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą – tworzenie i prowadzenie programów w szkołach, poradniach, ośrodkach wsparcia

Ośrodka Pomocy Społecznej

ul. Piotrkowska 4/6

Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim

ul. Piotrkowska 10/12

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ul. Warszawska 10

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

ul. Marii Skłodowskiej – Curie 1

Poradnia Leczenia Uzależnień

ul. Marii Skłodowskiej – Curie 1

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna

ul. Warszawska 10 a

Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych

ul. Warszawska 10
Świetlice środowiskowe
w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Cele programu

- 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Aleksandrów Łódzki***
- 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie***
- 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie***

Realizacja celów Programu

- 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Aleksandrów Łódzki**
 - ***Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania***
 - ***Powołanie gminnego zespołu interdyscyplinarnego***
 - ***Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego przedstawicieli:***
 - jednostek pomocy społecznej
 - oświaty: szkół i przedszkoli
 - policji
 - sądów
 - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - jednostek ochrony zdrowia
 - innych instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką społeczną
- Do ich obowiązków należy:**
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- opracowanie i realizacja planu pomocy dla indywidualnych przypadków,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach skorzystania z pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.

- ***Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zjawiska i sposobów przeciwdziałania przemocy:***

- opracowywanie i prowadzenie programów wzmacniania rodziny,
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków, a także informacji na temat placówek pomocowych,
- edukacja środowiska lokalnego w zakresie funkcjonujących mitów i stereotypów na temat zjawiska przemoc,
- przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników policji, ze szczególnym uwzględnieniem służb patrolowo - interwencyjnych, dzielnicowych i wydziału dochodzeniowo - śledczego,
- przeprowadzenie szkoleń dla pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie możliwości i umiejętności świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej,
- prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych adresowanych do świadków przemocy, mających na celu zachęcenie ich do reagowania w sytuacji przemocy,
- prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży mających na celu przekazanie im podstawowych informacji na temat przemocy oraz instytucji i osób

organizujących wsparcie ofiarom przemocy

2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

- ***udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno- edukacyjnych***
- ***opracowanie programu korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie z terenów gminy Aleksandrów Łódzki***
- ***kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Zgierzu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu***
- ***zintensyfikowanie działań Policji w kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Zgierzu przeciwko sprawcom przemocy***

3. Zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie

- ***Promowanie Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie***
- ***Prowadzenie poradnictwa i udzielanie informacji dotyczących:***
 - możliwości zapewnienia bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - zagwarantowania praw osób będących ofiarami przemocy,
 - programów korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy,
 - pozyskiwania zaświadczeń lekarskich, dokumentacji niezbędnej do założenia sprawy karnej przeciwko sprawcy przemocy,
 - telefonów zaufania: „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia” itp.
- ***Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy***
 - podejmowanie działań w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
 - podejmowanie działań w ramach kompetencji i współpraca w zakresie przekazywania informacji w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

- *Zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, w tym prowadzenie Hostelu dla matek z dziećmi i osób chroniących się przez przemocą dla mieszkańców miasta i gminy Aleksandrów Łódzki.*

IV. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej,
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy, poprzez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

V. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- prowadzenie polityki prorodzinnej przez samorząd gminny
- dobra znajomość środowiska przez pracowników służb społecznych
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy
- otwartość i chęć współpracy specjalistów z poszczególnych jednostek
- świadomość społeczna i chęć zapewnienia godnych warunków życia.

VI. Zagrożenia w realizacji zadań

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych rodziców i opiekunów
- brak dostatecznego wsparcia rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów
- problem uzależnienia od alkoholu
- ubóstwo, długotrwałe bezrobocie

- ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Aleksandrów łódzki. Termin składania sprawozdania z realizacji Programu wskazuje Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego do dnia 31 stycznia każdego roku.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany:

- ze środków budżetu gminy Aleksandrów Łódzki,
- z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach programów i projektów.